

اثر حمایت مالی بر ارزش ویژه برنده مبتنی بر مشتری مهرام (مطالعه موردی: تماشاچیان مسابقات تیم بسکتبال مهرام)

طاهره سیفی سلمی^{۱*}، نوشین اصفهانی^۲، حبیب هنری^۳

(تاریخ دریافت: ۹۳/۴/۱۱) (تاریخ پذیرش: ۹۳/۱۰/۲۰)

چکیده

محیط ورزش مناسب ترین محیط برای تبلیغ کالا و خدمات می‌باشد. ورزش از یک طرف مخاطبین زیادی دارد و از طرف دیگر رسانه‌های مختلف بسیار علاقمندند که در حیطه ورزش فعالیت نمایند. به همین علت سرمایه‌گذاران زیادی علاقه‌مند به حضور در این محیط هستند اما اینکه آیا این فعالیت اثر بخش بوده است یا نه، سوالی است که باسخنگویی آن باعث استمرار حضور سرمایه‌گذاران خواهد شد. هدف از انجام این پژوهش مطالعه اثر حمایت مالی بر ارزش ویژه برنده مبتنی بر مشتری مهرام است. تحقیق بهروش همسنگی پیمایشی انجام شده است. نمونه‌ها شامل ۲۷۲ تن از تماشاچیان مسابقات بسکتبال مهرام در لیگ برتسبکتبال سال ۹۱ بودند. ابزار تحقیق پرسشنامه محقق ساخته‌ای با ۶۹ سوال بود. پایابی پرسشنامه ۰/۹۲ بدست آمد.

در این پژوهش، ۶ عامل بر جستگی، عملکرد محصول، تصویر سازی برنده، احساسات، قضاؤت و همنوایی به عنوان عامل تبیین کننده ارزش ویژه برنده مبتنی بر مشتری معرفی شده‌اند. سپس با آزمون دوچمله‌ای وضعیت هر عامل بررسی شده و حمایت مالی بر تمامی عوامل (بر جستگی، عملکرد محصول، تصویر سازی برنده، احساسات، قضاؤت و همنوایی) بر جستگی اثر معنی داری ایجاد کرده است. ارزش ویژه برنده مبتنی بر مشتری شاخص مناسبی برای تعیین اثربخشی حمایت مالی است به گونه‌ای که مدیران مهرام با توجه به وضعیت کنونی ارزش ویژه برنده مهرام می‌توانند سیاست‌های مناسب در راستای ارتقا برنده خود را اتخاذ کنند.

واژگان کلیدی

همنوایی، بر جستگی، تصویر سازی، عملکرد محصول، احساسات، قضاؤت.

Email: t.seifi1989@yahoo.com

۱. کارشناسی ارشد مدیریت ورزشی دانشگاه الزهرا (س)، (نویسنده مسؤول)

۲. استادیار مدیریت ورزشی دانشگاه الزهرا (س)

۳. دانشیار مدیریت ورزشی دانشگاه علامه طباطبائی (ره)

مقدمه

برقراری ارتباط با مصرف کنندگان می داند که اثربخشی زیادی دارد (میناگهان، ۲۰۰۱).

در تایید میزان سود کسب شده از این طریق، آمیس^۵، پانت^۶ و اسلامک^۷ (۱۹۹۷) بر اساس آمار گزارش می کنند که بیش از دو سوم هزینه ای که صرف حمایت مالی در جهان می شود، در ورزش صرف می گردد (آمیس و همکاران، ۱۹۷۷).

با گذشت زمان، شرکت ها دریافتند که از طریق حمایت مالی می توانند به منافع اقتصادی و غیراقتصادی مهمی دست یابند، تا آنجا که امروزه بسیاری از شرکت های معتبر به طور رسمی به عنوان حامیان مالی در صحنه ای ورزش حاضر شده و درصد استند که از طریق رویدادهای مهم ورزشی رتبه ای تجاری خود را در مقابل سایر رقبا افزایش دهند.

حمایت مالی شرکت عنصر ارتباطات آمیخته بازاریابی و رو به افزایش است. همچنین منبع اصلی سرمایه گذاری رویدادهای ورزشی ویژه و رایج محسوب می شود. با وجود این، حامیان مالی ممکن است در مورد سرمایه گذاری در ورزش دچار تردید شوند. تحقیقات نشان داده است از جمله مهمترین دلایل حمایت مالی به ترتیب اهداف مربوط به محصول (کشف بخش جدید بازار)، اهداف فروش (توسعه آگاهی عمومی و به دست آوردن سود بیشتر)، اهداف عمومی و گروهی گسترده، و پوشش رسانه است (عامری و همکاران، ۱۳۸۹). امروزه شرکت های تجاری و صاحبان صنایع مختلف دریافته اند که حمایت مالی می تواند به منزله یک ابزار تبلیغاتی قدرتمند برای آنها عمل کند. در واقع یکی از مهم ترین و مؤثرترین عناصری که موجب پیوند رویدادهای ورزشی و اقتصاد شده است، موضوع

ارتباطات بازاریابی نوعی سرمایه گذاری به صورت نقد، کالا یا فعالیت است که به منظور دسترسی به پتانسیل تجاری قابل بهره برداری وابسته به آن فعالیت صورت می گیرد (مادریگال^۱، ۲۰۰۱). این سرمایه گذاری شکل های مختلفی دارد که وابسته به محصول، شرکت، مصرف کننده و رویداد اهداف متفاوتی را دنبال می کند. اخیراً حمایت مالی یکی از سریعترین شکل های رشد کننده ای ارتباطات بازاریابی است (میناگهان^۲، ۲۰۰۱). حمایت مالی به نیروی منتقل کننده ای برای بسیاری از شرکت ها جهت توسعه و نفوذ محصولات در بازار ورزش پر سود امروز شده است (دیز^۳، ۲۰۰۴).

حمایت مالی ورزشی یکی از مهمترین منابع درآمدی در ورزش امروزی است. در تعریفی ساده می توان حمایت مالی ورزشی را حمایت از یک ورزش، سازمان ورزشی یا رویداد توسط یک شخص یا شرکت برای کسب منافع یا سود دوچاره برای هر دو طرف قرار داد. در بازارهای امروزی شرکت ها به دنبال روش های جدید برای فعالیت های بازاریابی خود هستند و سعی می کنند به نحوی خود را از رقبا متمایز سازند و سهم بازار و فروش خود را افزایش دهند و بدین منظور هزینه های هنگفتی را صرف این کار می کنند. یکی از این روش ها حمایت های مالی ورزشی است که از این طریق شرکت ها با حمایت از رویداد ها یا باشگاه های ورزشی به دنبال اهداف مختلفی هستند (عشقی، ۱۳۸۸). احتمایت مالی^۴ بنا به تعریف میناگهان (۲۰۰۱) هرگونه سرمایه گذاری پولی یا غیر پولی در یک فعالیت به جهت دستیابی به منافع بالقوه قابل بهره برداری مربوط به آن فعالیت می باشد. حمایت های مالی در این چند سال اخیر مورد توجه شرکت ها قرار گرفته است و آن را یک نوع روش ارتباطی مناسب برای

1. Madrigal

2. Meenaghan

3. Deez^{Pant}^۶

4. sponsorship^{SlackYip}

است. وی بیان می‌کند عامل تصویر بر ارزش ویژه برندهای مثبت و بالایی دارد (فراهانی، ۱۳۹۲).

برندی که از عمق و وسعت زیادی در ذهن مصرف کننده بهره‌مند باشد، از سطح برجستگی بالایی برخوردار است؛ به نحوی که مشتری همواره برای خرید آن اقدام کند و در بسیاری از موقعیت‌ها و شرایط مصرف به آن بیندیشد. برجستگی برنده نخستین گام در دستیابی به ارزش ویژه برند است اما همیشه کافی نیست. برای بسیاری از مشتری‌ها در موقعیت‌های متعدد، سایر ملاحظات نظری مفهوم یا تصویر ذهنی از برنده، نیز نقش بسزایی دارد (کلر، ۲۰۰۸). در سال ۱۹۸۹ انجمن علمی بازاریابی ارزش برند را اینگونه تعریف کرد:

ارزش افزوده‌ای که به واسطه نام در بازار از طریق حاشیه سود بهتر یا سهم بازار برای محصول ایجاد می‌شود. که این ارزش افزوده بوسیله مشتریان و سایر اعضای کانال می‌تواند به عنوان دارایی مالی و مجموعه‌ای از روابط و رفتارهای مطلوب تلقی گردد.

از طرف دیگر باشگاه‌های ورزشی از طریق حامیان مالی به منابع مالی قابل توجه ای دست پیدا می‌کنند، برای مثال میزان درآمد لیگ‌های برتر انگلیس، کالچوی ایتالیا، بوندسلیگای آلمان و لیگ فرانسه در فصل ۲۰۰۱-۲۰۰۲ به ترتیب ۳۶۷، ۱۵۰، ۱۳۰ و ۲۵۰ میلیون پوند از محل حامیان مالی می‌باشد که مبلغی قابل توجه است. حامیان مالی از رویدادها و وقایع برای یافتن مشتری برای ارائه محصولات یا خدمات استفاده می‌کنند. حامیان مالی با تقویت ارتباطات خویش در رویدادها و وقایع ورزشی به فرصت‌های تجاری بیشتر می‌اندیشند. در واقع حمایت مالی یکی از با ارزشترین شیوه‌هایی است که شرکت‌ها می‌توانند به اهداف بازاریابی دست یافته و ارتباط اثربخش شرکت را با مشتری حفظ نمایند (قیامی راد و محروم زاده، ۱۳۸۸).

حمایت مالی ورزشی به عنوان یک روش تبلیغاتی برای شرکت‌های حامی مالی است (خیری و تجاري، ۱۳۹۱). اجرای فعالیت‌های بازاریابی ارتباطی می‌تواند میزان آگاهی مشتری از برنده افزایش دهد و تصویر ذهنی مشتری را ایجاد کند. برندهای بهره‌مند از ارزش ویژه‌ی بالاتر، موفق به ایجاد ساختارهای اطلاعاتی قوی در ذهن مصرف کنندگان شده‌اند. ایجاد مفهوم برند شامل ایجاد و تثیت تصویر ذهنی از آن (که شخصیت برند را در ذهن مشتری‌ها تعریف می‌کند) است. مفهوم برند از دو عنصر اصلی یعنی تداعیات ذهنی مرتبط با عملکرد برند و تصورات ذهنی از آن تشکیل شده است. این تداعیات می‌توانند به صورت مستقیم - برگرفته از تجربه‌ها و تماس‌های قبلی مشتری با برند - یا به طور غیر مستقیم - تحت تاثیر آگاهی‌های تبلیغاتی با سایر منابع اطلاعاتی نظری تبلیغات دهان به دهان شکل گیرند (کلر، ۲۰۰۳).

ارزش ویژه برند، ارزش اداراکی مشتریان از محصولات و خدمات را تحت تاثیر قرار می‌دهد. نتیجه صحیح ارزش ویژه برند وفاداری بالاتر، شکنندگی کمتر فعالیت‌های بازاریابی رقابتی و بحران‌های بازاریابی، پاسخ بسیار منعطف به تغییر قیمت، اثر بخشی بالای ارتباطات بازاریابی، احتمال فرصت‌های صدور مجوز، ایجاد جذابیت بالاتر برای سرمایه‌گذاران و کسب حمایت بیشتر از سوی سهامداران است (هیون، ۲۰۰۶).

آتیگان (۲۰۰۵) دلیل تمرکز تحقیقات بر ارزش ویژه برند را نقش و اهمیت آن در دستیابی به مزیت رقابتی و همچنین کمک به تصمیمات استراتژیک معرفی می‌نماید. اگر ارزش ویژه‌ی برند به طور دقیق و صحیح اندازه گیری شود می‌تواند مقیاس مطلوبی برای ارزیابی تاثیرات بلند مدت بازاریابی باشد (آتیگان، ۲۰۰۵). فراهانی در تحقیق به تاثیر عناصر آمیخته بازاریابی بر ارزش ویژه برند پرداخته

اثر حمایت مالی بر ارزش ویژه برنده مبتنی بر مشتری مهرام (مطالعه موردي: تماشاجیان مسابقات تیم بسکتبال مهرام) حمایت مالی ورزشی از تیم‌ها به خصوص تیم‌های پر طرفدار می‌تواند قصد خرید و در نتیجه فروش شرکت که یکی از اهداف حمایت مالی ورزشی است را افزایش دهد (عشقی، ۱۳۸۸).

استاتلر^۱ فواید حمایت مالی بدین گونه عنوان می‌کند: وفاداری به آرم اثربخشی هزینه‌ی تبلیغات: فعال سازی

ایجاد انحصار

بازگشت سرمایه (استاتلر، ۲۰۰۵).

تحقیقات انجام شده در حوزه سرمایه‌گذاری شرکت‌های الکترونیک در حمایت ورزش، مهمترین اهداف حمایان را ایجاد تصویر مثبت، آگاهی‌سازی عمومی، افزایش دید برنده و نوع کالا نزد مردم، و تبلیغات سراسری و رسیلن به بازار هدف بیان کرده‌اند (فائد، ۱۳۸۶). همه این اهداف ملزمات استراتژی توسعه برنده یک شرکت است. در واقع مدیران، دنیای آینده بازاریابی را جهان مدیریت برنده و فعالیت‌های پیرامون برنده‌سازی نامیده‌اند. هیچ سرمایه‌ای بیش از یک نام قدر تمدن، معترض و ارزش آفرین برای سازمان‌ها کارآمد نیست. یک نام شناخته شده برای مشتری در تصمیم گیری هنگام خرید یک محصول به عنوان بانک اطلاعاتی عمل می‌کند و ریسک را کاهش می‌دهد و نهایتاً فرآیند تصمیم گیری را ساده می‌کند (کلر، ۲۰۰۸). محبوبیت ورزش و ورزشکار در اجتماع ما باعث شده شرکت‌ها و نام‌های تجاری از این محیط پر مخاطب استفاده کرده و بازاری مطمئن برای کسب جذب، حفظ و وفاداری مشتریان ایجاد کنند (سلطان حسینی و همکاران، ۱۳۹۱). این حضور فرصت مناسبی برای کسب درآمد تیم‌های ورزشی و توسعه ورزش کشور فراهم کرده است. بخشی از انعطاف‌پذیری فعالیت‌های ارتباطات بازاریابی ناشی از وجود شیوه‌های متعدد تاثیرگذاری آن‌ها بر ارزش ویژه برنده است. ارزش ویژه برنده به بازاریابان کمک می‌کند تا

شیوه‌ی مناسب طراحی و اجرای گزینه‌های متفاوت ارتباطی خود با مشتری را انتخاب و ارزیابی کنند (آکر، ۱۹۹۱).

بررسی تاثیرگذاری حمایت مالی مهرام از تیم بسکتبال نه تنها باعث جهت دهی موفق این نوع فعالیت شرکت مهرام خواهد شد، بلکه اطمینانی برای شرکای آتی ایجاد خواهد کرد تا با اطمینان بیشتری در محیط ورزش حضور یابند. ارزیابی ارزش ویژه برنده به طور اختصاصی امکان مقایسه قدرت برنده نسبت به رقبا را فراهم می‌نماید.

مطالعه ادبیات نشان می‌دهد تاکنون بیشترین تحقیقات در حوزه حمایت مالی ورزشی، بر روی بررسی اهداف حمایت مالی است و تحقیقات بسیار کمی به بررسی اثربخشی حمایت مالی پرداخته است. در این پژوهش، محقق درنظر دارد یک مرحله به جلو گام بردارد و با آگاهی از اهداف حمایت مالی شرکت مهرام به معرفی مقیاس مناسبی برای بررسی اثر این فعالیت پردازد.

روش‌شناسی تحقیق

پژوهش حاضر به روش همبستگی - پیمایشی و در دو بخش کیفی و کمی انجام شده است. هدف کلی آن مطالعه اثر حمایت مالی بر ارزش ویژه برنده مبتنی بر مشتری مهرام درین تماشاجیان تیم بسکتبال مهرام است. این هدف بر اساس بررسی ساختار ارزش ویژه برنده مبتنی بر مشتری مهرام و ارائه تصمیمات مبتنی بر این مدل دنبال می‌شود. در بخش کیفی این تحقیق بعد از مطالعه منابع نظری و ادبیات مرتبط فهرستی از متغیرهای ۶ عامل بر جستگی، عملکرد محصول، تصویرسازی برنده، احساسات، قضاوت و همنوایی تهیه شد. لذا، متغیرهای اصلی تحقیق شامل بر جستگی، عملکرد محصول، تصویرسازی برنده، احساسات، قضاوت و همنوایی در نظر گرفته شد که با دریافت نظرهای کارشناسی ۱۰ نفر از اساتید بازاریابی ورزشی و مدیریت ورزشی دانشگاه‌ها، برای تهیه پرسشنامه و تعیین روایی و پایایی آن اقدام شد. جامعه آماری تحقیق شامل تماشاجیان مسابقات مهرام در لیگ برتر بسکتبال است، که ۱۰۰۰ نفر تخمین زده شده است و نمونه آماری

متغیرهای پرسشنامه را به طور معنی‌داری در عامل‌های کوچک دسته بندی نمود. برای دسته بندی سوالات پرسشنامه، مبنی بر این که آیا ساختارهای منطقی تعریف شده برای این پرسشنامه از مجموعه سوالات در فرهنگ مربوط به جامعه‌ی آماری پژوهش استخراج می‌شود یا خیر از این تکنیک استفاده شد. همچنین برای کل سوالات، یک مدل تحلیل عاملی به اجرا درآمد تا بارهای عاملی تاییدی هر متغیر، جهت اطمینان از کسب حد نصاب حضور هر متغیر در پرسشنامه محاسبه شود. به این ترتیب همگرایی متغیرها در هر عامل و نیز افتراق عامل‌ها مورد بررسی و تایید قرار گرفتند. در صورت وجود این ساختارها، می‌توان روایی سازه‌ای پرسشنامه را تایید نمود. بر اساس تینسلی و بروان^۲ (۲۰۰۰) در این تحلیل از روش تحلیل عاملی تاییدی^۳ برای استخراج عامل‌ها (سازه‌ها) و از روش چرخش واریمکس^۴ استفاده شد. برای بررسی کفايت مدل شاخص KMO^۵ و نتایج آزمون بارتلت مورد استفاده قرار گرفت (تینسلی و بروان، ۲۰۰۰). شاخص میزان اشتراک برای تعیین میزان پیش‌گویی مدل بر اساس عامل‌های استخراجی برای هر گویه ارائه شد. لیکن در این تحقیق هیچ یک از گویه‌ها شرایط حذف از مدل را پیدا نکرده و همچنان در فهرست گویه‌ها و تبیین عامل‌های مدل، باقی ماندند. همچنین با استفاده از نرم‌افزار آموس مسیر الگوی عاملی تاییدی تحلیل و ترسیم شد. لذا، بر همین اساس، تعداد عامل‌ها و متغیرهای تبیین کننده هریک از عامل‌ها در تایید مدل اکتشافی مورد تایید قرار گرفته، مقیاس اندازه‌گیری مربوطه و نیز مدل تحلیل مسیری آن به دست آمد.

یافته‌های تحقیق

یافته‌های تحقیق در ۳ بخش ارائه خواهد شد:

2. Tinsley, H. E. A. and Brown(2000)

3.. Confirmatory

4.Varimax

5. Kazer Meier Olkin(KMO)

تماشاچیان هفته هفدهم و هجدهم لیگ برتر بسکتبال در سال ۱۳۹۱ بودند که با استفاده از جدول مورگان تعداد نمونه معادل ۲۷۴ نفر می‌باشد. به این ترتیب تعداد ۳۰۰ پرسشنامه به طور تصادفی میان نمونه‌های تحقیق توزیع و در نهایت ۲۷۲ پرسشنامه تکمیل شده و سالم به دست محققان رسید. همچنین پس از انتخاب روش‌های آماری مناسب و پس از طی مراحل لازم پرسشنامه تهیه و بین نمونه‌های آماری توزیع شد. بعد از جمع‌آوری پرسشنامه‌ها اطلاعات به دست آمده مورد تحلیل آماری قرار گرفت.

ابزار و روش جمع‌آوری اطلاعات

ابزار تحقیق پرسشنامه‌ای محقق ساخته است که با بررسی منابع نظری و ادبیات مرتبط در دو بخش تهیه شد. که یک بخش مربوط به ویژگی‌های فردی مشارکت کنندگان و بخش دیگر با ۶۹ گویه مربوط به بررسی نتایج مرتبط با اهداف تحقیق است. که از مقیاس ۵ ارزشی لیکرت استفاده شد. همچنین روایی محتوایی آن توسط چند تن از اساتید متخصص بازاریابی ورزشی مورد تایید قرار گرفت. سپس با انجام مطالعه اولیه^۱ و با استفاده از روش آماری تحلیل عاملی اکتشافی و تحلیل عاملی تاییدی برای اعتبار سازه‌ای استفاده شده است. پایابی بخش‌های مختلف پرسشنامه شامل ۰/۹۹۴ برای برجستگی، ۰/۹۷۸ برای عملکرد محصول، ۰/۹۸۲ برای تصویر سازی برنده، ۰/۸۷۳ برای احساسات، ۰/۹۹۱ برای قضابت و ۰/۹۸۰ برای همنوایی به دست آمد ($P < 0.01$). برای تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم افزارهای SPSS^۶ استفاده شد

روش‌های آماری

داده‌ها برای متغیرهای کمی با میانگین (انحراف معیار) و برای متغیرهای کیفی با فراوانی (درصد) گزارش شدند. در تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار SPSS برای تعیین میزان اعتبار

1.Pilot Study

عامل برجستگی

عامل برجستگی به عنوان یکی از عوامل ارزش ویژه برند شناسایی گردیده است. بر همین اساس پرسش‌های زیر به عنوان متغیرهای سازنده‌ی عامل برجستگی معرفی شده‌اند. همان‌طور که در جدول ۱ قبل مشاهده می‌باشد، متغیر ۱ با بار‌عاملی ۰/۹۸۶ در این عامل بیشترین بار‌عاملی را به خود اختصاص داده است. ضمن این متغیرهای ۳ با بار‌عاملی ۰/۹۶۷ در مرتبه بعد قرار گرفته است.

جدول ۱. عامل برجستگی، متغیرهای سازنده‌ی آن و بارهای عاملی هر متغیر

بار عاملی	متغیر	شماره
۰/۹۸۶	من برند مهرام را به خوبی به خاطر می‌آورم.	۱
۰/۹۶۷	من برند را به خوبی می‌شناسم.	۳
۰/۹۵۶	من برند مهرام را از دیگر برندهای محصولات غذایی تشخیص می‌دهم.	۲

عامل عملکرد محصول

عامل عملکرد محصول به عنوان یکی از عوامل ارزش ویژه برند شناسایی گردیده است. بر همین اساس پرسش‌های زیر به عنوان متغیرهای سازنده‌ی عملکرد محصول معرفی شده‌اند.

همان‌طور که در جدول ۲ قبل مشاهده می‌باشد، متغیر ۱۱ با بار عاملی ۰/۹۴۰ در این عامل بیشترین بار‌عاملی را به خود اختصاص داده است. ضمن این متغیر ۴ با بار عاملی ۰/۹۱۲ در ردیف بعدی قرار گرفته است.

۱. ویژگی‌های جمعیت‌شناختی نمونه‌های تحقیق همانگونه که از داده‌های جدول ۱ می‌توان ملاحظه کرد، ۲۱٪ از نمونه‌های تحقیق را زنان و ۷۸٪ مردان تشکیل داده است، نسبت جمعیتی مرد به زن ۴ به ۱ است و ۸۴٪ از افراد زیر ۲۵ سال سن دارند و تقریباً به طور مساوی تحصیلات دانشگاهی و غیر دانشگاهی دارند.

۲. مدل اکتشافی ارزش ویژه برند مهرام

براساس یافته‌های تحقیق که حاصل نظرات هواداران تیم بسکتبال مهرام می‌باشد، مدل نظری اکتشافی ارائه شده است. در ابتدا با استفاده از تحلیل عاملی به شناسایی و معرفی عوامل پنهان ارزش ویژه برند مهرام اشاره شده است. ضمن این که روابط بین این عوامل با استفاده از تحلیل مسیر شناسایی و تفسیر گردیده است. براساس یافته‌های پژوهش ۶ عامل در ارزش ویژه برند مهرام شناسایی گردید. در جداول زیر هریک از این عوامل و متغیرهای سازنده‌ی آن و بارهای عاملی هر متغیر اشاره شده است. قبل ذکر است که منبع تمامی سوالات پرسشنامه برگرفته از کتاب "مدیریت استراتژیک برند" نوشته‌ی کوین کلر، ۲۰۰۸ است (کلر، ۲۰۰۸).

نتایج آزمون بارتلت و شاخص KMO

بر اساس نتایج این آزمون، شاخص KMO برای دسته بندی ۶ عامل، مقدار ۰/۹۵۱ بزرگتر از ۰/۷ است که نشان از وضعیت مطلوب مدل تحلیل عاملی دارد. همچنین شاخص P-Value در آزمون بارتلت ۰/۰۰۱ و کمتر از ۰/۰۵ است که کفایت مدل بر این اساس نیز تایید می‌شود.

پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی، سال چهارم، شماره ۲، پاییز ۱۳۹۴
جدول ۲. عامل عملکرد محصول، متغیرهای سازنده آن و بارهای عاملی هر متغیر

شماره	متغیر	بار عاملی
۱۱	چقدر از ظاهر و سایر جنبه‌های طراحی لذت می‌برید؟	۰/۹۴۰
۴	تا چه حد قابل اطمینان است؟	۰/۹۱۲
۱۲	در مقایسه با سایر برندها، قیمت به طور کلی چگونه است؟	۰/۹۰۳
۷	خدمات ارائه شده توسط تا چه حد رضایت شما را برابرده می‌سازند؟	۰/۸۹۹
۳	تا چه حد از ویژگی‌های خاص و منحصر به فرد برخوردار است؟	۰/۸۸۴
۸	خدمات از لحاظ سرعت، قدرت پاسخگویی تا چه حد کاراست؟	۰/۸۷۹
۲	در مقایسه با سایر برندهای مواد غذایی، تا چه حد می‌تواند نیازهای اولیه شما را ارضاء کند؟	۰/۸۷۷
۱	در مقایسه با سایر برندها مواد غذایی تا چه حد می‌تواند کارکرد احساسی محصول را ارائه کند؟	۰/۸۷۳
۶	تا چه حد می‌تواند خدمات خود را به سهولت ارائه کند؟	۰/۸۵۷
۹	ارائه کنندگان خدمات تا چه حد مودب و یاریگر هستند؟	۰/۸۳۱
۱۱	در مقایسه با سایر برندها، قیمت‌های تغییر می‌کند؟	۰/۷۷۰
۵	تا چه حد با ثبات و با دوام است؟	۰/۷۶۹
۱۰	تا چه حد را با کلاس و شیک می‌دانید؟	۰/۶۷۴

همان‌طور که در جدول ۳ قابل مشاهده می‌باشد، متغیرهای ۶ و ۴ با بار عاملی ۰/۹۵۰ در این عامل بیشترین بار عاملی را به خود اختصاص داده است. ضمن این متغیر شماره ۲ با بار عاملی ۰/۹۴۹ در ردیف بعدی قرار گرفته است.

عامل تصویرسازی برنده
 عامل تصویرسازی برنده به عنوان یکی از عوامل ارزش ویژه‌ی برنده شناسایی گردیده است. بر همین اساس پرسش-های زیر به عنوان متغیرهای سازنده تصویرسازی برنده معرفی شده‌اند.

جدول ۳. عامل تصویرسازی برنده، متغیرهای سازنده‌ی آن و بارهای عاملی هر متغیر

شماره	متغیر	بار عاملی
۶	مکان‌هایی خرید مناسب هستند؟	۰/۹۵۰
۴	آیا در موقعیت‌های گوناگون قابل استفاده است؟	۰/۹۵۰
۲	تا چه حد استفاده کنندگان از را دوست دارید؟	۰/۹۴۹
۷	زمانی که به فکر می‌کنید، تا چه حد خاطرات خوشایند به ذهن‌تان خطور می‌کند؟	۰/۹۴۷
۵	آیا می‌توانید را در فروشگاه‌های متعددی خریداری کنید؟	۰/۹۳۳
۸	فکر می‌کنید تا چه حد با رشد کرده و بزرگ شده اید؟	۰/۹۱۹
۳	تا چه حد این ویژگی‌ها تشریح کننده‌ی هستند: متواضع، صادق، شجاع، قابل اعتماد، موفق، با کلاس، جذاب، طبیعی و بکر؟	۰/۸۷۶
۱	افراد محبوب و مورد احترام شما تا چه حد از استفاده می‌کنند؟	۰/۷۴۶

عامل قضاوت

بار عاملی ۰/۷۹۴ در این عامل بیشترین بار عاملی را به خود اختصاص داده است. ضمن این متغیر شماره ۷ با بار عاملی ۰/۷۹۱ در ردیف بعدی قرار گرفته است.

عامل قضاوت به عنوان یکی از عوامل ارزش ویژه برنده شناسایی گردیده است. بر همین اساس پرسش‌های زیر به عنوان متغیرهای سازنده عامل قضاوت معرفی شده اند. همان‌طور که در جدول ۴ قابل مشاهده می‌باشد، متغیر ۸ با

جدول ۴. عامل قضاوت، متغیرهای سازنده آن و بارهای عاملی هر متغیر

شماره	متغیر	بار عاملی
۸	تا چه حد را منحصر به فرد می‌دانید؟	۰/۷۹۴
۷	چقدر را با خودتان نزدیک و مرتبط می‌دانید؟	۰/۷۹۱
۱۷	چقدر را دوست دارد؟	۰/۷۸۷
۹	تا چه حد مزیت‌هایی را در بر دارد که سایر برندها از آن‌ها بی‌بهره اند؟	۰/۷۸۳
۴	را تا چه حد با ارزش قلمداد می‌کنید؟	۰/۷۸۲
۳	تا چه حد می‌تواند نیازهای شما را به محصولات غذایی برآورده سازد؟	۰/۷۸۱
۱۲	سازنده‌گان را تا چه حد نوآور می‌دانید؟	۰/۷۸۰
۱۶	فکر می‌کنید تا چه حد سازنده‌گان به علایق شما توجه دارند؟	۰/۷۸۰
۱۵	فکر می‌کنید چقدر سازنده‌گان به عقاید شما توجه دارند؟	۰/۷۶۶
۶	تا چه حد محصولات محبوب شما هستند؟	۰/۷۷۳
۱۳	چقدر به سازنده‌گان اعتماد دارد؟	۰/۷۷۰
۱۰	چقدر برتر از سایر برندها می‌دانید؟	۰/۷۷۰
۱۴	فکر می‌کنید تا چه حد سازنده‌گان نیازهای شما را در کمک می‌کنند؟	۰/۷۶۶
۵	تا چه حد ممکن است را به دیگران پیشنهاد کنید؟	۰/۷۶۰
۱۱	سازنده‌گان را تا چه حد افرادی باهوش و مطلع تلقی می‌کنید؟	۰/۷۴۷
۱۸	چقدر را مورد تحسین قرار می‌دهید؟	۰/۶۵۶
۱	عقیده کلی شما درباره‌ی کیفیت محصولات چیست؟	۰/۵۳۵
۲	ارزیابی شما از کیفیت محصولات چیست؟	۰/۴۹۸

۱۸ اثر حمایت مالی بر ارزش ویژه برنده مبتنی بر مشتری مهرام (مطالعه موردي: تماشچیان مسابقات تیم بسکتبال مهرام) عامل احساسات

اختصاص داده است. ضمن این متغیر شماره ۶ با

عامل احساسات به عنوان یکی از عوامل ارزش ویژه برنده شناسایی گردیده است. بر همین اساس پرسش‌های زیر به عنوان متغیرهای سازنده عامل احساسات معرفی شده اند. همان‌طور که در جدول ۵ قابل مشاهده می‌باشد، متغیر ۳ با باراعمالی ۰/۹۶۸ در این عامل بیشترین باراعمالی را به خود

جدول ۵. عامل احساسات، متغیرهای سازنده آن و بارهای عاملی هر متغیر

باراعمالی	متغیر	شماره
۰/۹۶۸	آیا به شما احساس هیجان می‌بخشد؟	۳
۰/۹۶۳	آیا به شما احساس احترام به خود می‌بخشد؟	۶
۰/۹۶۲	آیا به شما احساس سرگرمی می‌بخشد؟	۲
۰/۹۵۴	آیا به شما احساس خوبی می‌بخشد؟	۱
۰/۹۵۰	آیا به شما احساس امنیت می‌بخشد؟	۴
۰/۹۴۷	آیا به شما احساس پذیرش اجتماعی می‌بخشد؟	۵

عامل همنوایی

همان‌طور که در جدول ۶ قابل مشاهده می‌باشد، متغیر ۶ با باراعمالی ۰/۹۸۵ در این عامل بیشترین باراعمالی را به خود اختصاص داده است. ضمن این متغیرهای ۳ و ۱۷ با باراعمالی ۰/۹۸۴ در مرتبه بعد قرار گرفته‌اند.

عامل همنوایی به عنوان یکی از عوامل ارزش ویژه برنده شناسایی گردیده است. بر همین اساس پرسش‌های زیر به عنوان متغیرهای سازنده عامل همنوایی معرفی شده اند.

جدول ۶. عامل همنوایی، متغیرهای سازنده آن و بارهای عاملی هر متغیر

باراعمالی	متغیر	شماره
۰/۹۸۵	من دوست دارم از سایت اینترنتی متعلق به استفاده کنم.	۶
۰/۹۸۴	هر قدر بتوانم محصولات را خریداری می‌کنم	۳
۰/۹۸۴	من همیشه علاقه مندم درباره چیزهای بیشتری بدانم.	۱۷
۰/۹۷۹	به هر محصولی که تحت نام فروخته می‌شود، علاقه مند می‌شوم.	۱۸
۰/۹۷۹	احساس می‌کنم که محصول مورد نیاز من است.	۴
۰/۹۷۷	من واقعاً دوست دارم، درباره با دیگران صحبت کنم.	۱۶
۰/۹۷۵	هر زمان که بتوانم را خریداری می‌کنم	۲
۰/۹۷۴	از این که دیگران بدانند من از استفاده می‌کنم، احساس غرور می‌کنم.	۱۹

۱۸ اثر حمایت مالی بر ارزش ویژه برندهایی بر مشتری مهرام (مطالعه موردي: تماشچیان مسابقات تیم بسکتبال مهرام)

۰/۹۷۳	یکی از برندهایی است که ترجیح می دهم محصولات آن را بخرم.	۵
۰/۹۷۰	ترجیح می دهم مسیر طولانی تری را طی کنم، اما حتماً را خریداری می کنم.	۷
۰/۹۶۹	من واقعاً را دوست دارم.	۸
۰/۹۶۶	اگر را به دست نیاورم، مانند این است که چیزی را از دست داده ام.	۹
۰/۹۵۸	اگر در دسترس نباشد و من مجبور به خرید برندهای دیگری شوم، تفاوت آنها را احساس می کنم.	۲۰
۰/۹۲۷	من خود را به وفادار می دانم.	۱
۰/۹۲۷	با سایر استفاده کنندگان از نزدیکی زیادی احساس می کنم.	۱۵
۰/۹۱۸	برندی است که بسیاری از افراد شبیه به من از آن استفاده می کنند.	۱۴
۰/۹۱۵	برای من خاص و متفاوت است.	۱۰
۰/۹۱۴	من با افرادی که از استفاده می کنند، احساس همانندی می کنم.	۱۲
۰/۹۱۴	احساس می کنم که به گروه مصرف کنندگان تعلق دارم.	۱۳
۰/۹۰۱	برای من بیشتر از یک محصول است.	۱۱

محصول، تصویرسازی برنده، احساسات، قضاوت و همنوایی می باشد. در ذیل عناصر مدل و متغیرهای تبیین کننده هر یک معروفی شده است. لازم به ذکر است که متغیرهای تبیین کننده این عامل ها به ترتیب قدر مطلق بار عاملی قرار گرفته اند. ضرایب غیراستاندارد بین عامل ها، در تحلیل عاملی تاییدی مدل ارزش ویژه برندهایی بر مشتری مهرام که در جدول ۹ ارائه شده است:

سهیم واریانس هر یک از عامل ها در مدل

با توجه به اهمیت شناسایی ساختار ارزش ویژه مبتنی بر مشتری تاثیر عامل ها و مؤلفه های تشکیل دهنده هر عامل، بارهای عاملی و میزان نقش آفرینی، چیدمان و اثربخشی هر یک در مدل تاییدی شناسایی و با استفاده از تحلیل عاملی تاییدی، مدل نظری تاثیر عوامل تشکیل دهنده بر ارزش ویژه برندهای تایید شد. بر اساس یافته های این تحقیق، این مدل متاثر از عامل پنهان درونی و شامل برجستگی، عملکرد

جدول ۷. نتایج بررسی سهیم واریانس هر یک از عامل ها در مدل ارزش ویژه برندهایی بر مشتری مهرام

درصد فراوانی تجمعی	مجموع مریعات بارهای استخراج شده	واریانس کل	عامل
۹۴/۸۸	۱/۵۲۳	۱/۰۲۱	برجستگی
۹۳/۳۵۷	۱/۷۷۱	۱/۱۸۷	احساسات
۹۱/۵۸۵	۱۱/۲۸۳	۷/۵۶	تصویرسازی برنده
۸۰/۳۰۲	۱۶/۹۹۸	۱۱/۳۸۹	عملکرد محصول
۶۳/۳۰۴	۲۷/۵۲۷	۱۸/۴۴۳	قضاوت
۳۵/۷۷۷	۳۵/۷۷۷	۲۳/۹۷۱	همنوایی

تماشاچیان برای افزایش آگاهی خود از مهرام می‌کند. در پژوهش حاضر ۸۴/۲ درصد تماشاچیان در رده ۲۵-۱۷ سال قرار داشتند این نشان دهنده جمعیت جوان تماشاچیان حاضر است و نکته‌ی قابل ملاحظه برای شرکت مهرام شناخت ویژگی‌ها و سلاطیق این رده از سنی و استفاده از محبویت خود در بین این گروه سنی است. نتیجه این پژوهش با نتایج آکر^۱ (۱۹۹۱)، کلر (۱۹۹۳)، میناگهان و شپلی^۲ (۱۹۹۹)، مادریگال^۳ (۲۰۰۱)، کورنول^۴ (۲۰۰۶)، دیز^۵ (۲۰۰۴)، گیونر و اتون^۶ (۱۹۹۹)، اوریلی^۷ و همکاران (۲۰۰۸)، کو و همکاران^۸ (۲۰۰۸)، و میناگهان (۲۰۱۱) هم سو، همچنین با تحقیقات یانگ^۹ و همکاران (۲۰۰۸) ناهم سو است، محققان معتقدند حمایت مالی به تنهایی بر عناصر ارزش ویژه برنده موثر نیست، باید فعالیتهای بازاریابی دیگر انجام شود، یکی از دلایل ناهم سو بودن جامعه آماری متفاوت و همچنین نوع محصولات مورد بررسی محققان است، این محصولات الکترونیکی بوده و نیاز به آگاهی و شناخت بسیار بیشتری نسبت به محصولات غذایی مهرام دارد.

محصول هسته‌ی اصلی مفهوم ارزش ویژه برنده را شکل می‌دهد، زیرا آنچه مصرف کننده از برنده تجربه می‌کند، آنچه از دیگران می‌شنود و آنچه شرکت مهرام می‌تواند با بهره‌گیری از آن ارتباطات خود درباره برنده به مشتریان بگوید، همگی تحت تاثیر محصول قرار دارد. یکی از پیش-نیازهای موفقیت بازاریابی، طراحی و ارائه محصولی است که بتواند به طور کامل نیازهای مشتری را ارضاء کند. مهرام باید در بین تماشاچیان خود به بررسی میزان عملکرد محصول خود پردازد تا بداند آیا توانسته است به پیش نیاز

جدول فوق مقادیر ویژه واریانس عامل‌ها و سهم تجمعی آن‌ها را نشان می‌دهد. توان پیش‌گویی این مدل بر اساس مجموع سهم واریانس عامل‌ها برابر ۹۴/۸۸ درصد است. این درصد از واریانس یانگ مناسب بودن، عوامل بر جستگی، احساسات، تصویربرنده، عملکرد محصول، قضاؤت و همنوایی برای تبیین ارزش ویژه برنده مهرام هستند.

نتایج آزمون دوچمله‌ای هر ۶ عامل ارزش ویژه برنده
با توجه به نرمال نبودن داده‌ها، برای بررسی میانگین سوالات هر ۶ عامل از آزمون دو جمله‌ای استفاده شد. نقطه مرزی با توجه به مقایس ۵ ارزشی لیکرت استفاده در پژوهش ۳ در نظر گرفته شده است. نتایج آزمون دو جمله‌ای نشان داد، ۶ عامل بر جستگی، عملکرد محصول، تصویربرنده، احساسات، قضاؤت و همنوایی، با $p < 0/05$ و تفاوت معناداری در میانگین این متغیرها وجود دارد بنابراین حمایت مالی بر بر جستگی، عملکرد محصول، تصویربرنده، احساسات، قضاؤت و همنوایی به طور معناداری اثر دارد. به شرح ذیر است.

بحث

مشتریانی که آگاهی و دانش بیشتری از محصول دارند، گرایش و تقاضای آن‌ها نسبت به محصول افزایش می‌یابد. افزایش آگاهی از برنده از طریق تکرار تماس و مواجهه با آن است. یعنی هر قدر بر «تجربیات» مصرف کننده از یک برنده با «دیدن و شنیدن یا فکر کردن» افروده شود، احتمال ثبت آن در حافظه افزایش می‌یابد. بنابراین حضور مهرام به عنوان حامی تیم بسکتبال، باعث ایجاد تجربه‌هایی از نام، نمادهای ظاهری، لوگو، کاراکتر، بسته‌بندی یا شعار برنده می‌شود که این باعث افزایش آگاهی و آشنازی با برنده مهرام شده است، بخش زنده‌ی بازی مهرام، فینالیست بودن مهرام، استفاده از بازیکنان ستاره از جمله عواملی است که باعث ایجاد تمایل در

-
1. Aker
  2. Shiple
  3. Cornwell
  4. Gwinner & Eaton
  5. O'Reilly
  6. Ko & et all
  7. Yong

اثر حمایت مالی بر ارزش ویژه برنده مبتنی بر مشتری مهرام (مطالعه موردي: تماشاچیان مسابقات تیم بسکتبال مهرام) می تواند پر رنگ ترین تداعیات را از ویژگی ها و مزیت های برنده در ذهن ایجاد کند و در تصمیم گیری های مصرف کنندگان تاثیر بسزایی دارد(۲۰). هرچند مهرام برای تجربیات افراد در کنار مسابقات ورزشی تمهیداتی نیندیشیده است و این از نقطه ضعف های ارتباط بازاریابی ایجاد شده برای مهرام محسوب می شود. در پژوهش حاضر تصویر برنده مهرام در میان تماشاچیان از موقعیت مطلوبی بر خوردار است این نتیجه با نتایج آنکر (۱۹۹۱)، کلر (۱۹۹۳)، میناگهان و شیپلی (۱۹۹۹)، مادریگال (۲۰۰۱)، گیونر و سوانسون^۲ (۲۰۰۳)، دیز (۲۰۰۴)، هوفلر^۳ و کلر (۲۰۰۳)، گیونر و اتون (۲۰۰۵)، اوریلی و همکاران (۲۰۰۸)، کو و همکاران (۲۰۰۸)، و میناگهان (۲۰۱۱) هم سو و با تحقیقات حسینی (۱۳۹۱)، مولین^۴ (۲۰۰۰) ناهم سو است.

قضاوی ها نسبت به برنده مهرام، گزارش عقاید و ارزیابی های فردی تماشاچیان از عملکرد، تداعیات و تصاویر ذهنی برنده مهرام است. نگرش تماشاچیان نیز حاصل جمع بندی کلی مزیت ها و ویژگی های خاص مهرام است. اگرچه تماشاچیان مجموعه ای از نگرش ها را در ذهن خود دارند، اما مهمترین نگرش ها که با کیفیت ادراک شده، ارزش مشتری و رضایت آن رابطه ای نزدیک دارد، نقش اساسی در ارزش ویژه برنده بازی می کند. حضور مهرام در بین تماشاچیان جوان قضایت آنها را در مورد برنده مهرام تحت تاثیر قرار می دهد بدین گونه که با ایجاد ادراک در زمینه کیفیت محصولات مهرام و اعتبار محصولات آن در ذهن تماشاچیان ایجاد می کند و در بلند مدت به تأمل درباره برنده و تاکید بر برتری مهرام نسبت به رقبای آن می انجامد. نتایج پژوهش حاضر نشان داد وضعیت قضایت برنده در بین تماشاچیان در شرایط مطلوبی قرار دارد. این نتیجه با نتایج کلر (۱۹۹۸)، کلر (۲۰۰۱)، گرونو

موفقتیت خود را پاسخ دهد یا نه؟ نتایج پژوهش نشان داد، تماشاچیان از عملکرد محصولات راضی هستند. متغیرهای این عامل به بررسی میزان کارایی، قابلیت اطمینان، دوام، اثر بخشی، سبک و طراحی محصول و قیمت محصول پرداخت. مهرام از حمایت مالی به عنوان ابزار ارتباطی جهت رابطه بیشتر با مشتریان استفاده کرده است و توئنسته در این ارتباط تایید عملکرد خوب محصولات خود را بگیرد. نتایج این پژوهش با میناگهان و شیپلی (۱۹۹۹)، کلر (۱۹۹۸)، کلر (۲۰۰۱)، گرونو (۱۹۹۵)، گرونو و هامفری (۲۰۰۶)، یانگ و همکاران (۲۰۰۸)، اوریلی و همکاران (۲۰۰۸)، کو و همکاران (۲۰۰۸)، و میناگهان (۲۰۱۱) هم سو و با تحقیقات هایون و همکاران^۱ (۲۰۰۶) نا همسو است. تصویرسازی ذهنی به ویژگی های بیرونی محصولات مهرام مثل شیوه های ارضای نیازهای اجتماعی و روانی مشتریان وابسته است. این عنصر شیوه تفکرات و ذهنیات افراد در خصوص برنده را نشان می دهد و برخلاف عملکرد برنده، کمتر به نگرش افراد در زمینه واقعیات آن می پردازد. بر این اساس، تصویر سازی ذهنی به جنبه های ناملموس و نامشهود از برنده اشاره می کند و مصرف کنندگان تصاویر ذهنی را به صورت مستقیم یا غیر مستقیم کسب می کنند. هر قدر مصرف کنندگان مهرام در زمینه اطلاعات مرتبط با یک محصول عمیق تر بیندیشند و میان این اطلاعات با دانسته های فعلی خود از برنده مهرام، نزدیکی و رابطه برقرار کنند، تداعیات قدرتمندتری از برنده مهرام در ذهن شان شکل می گیرد. دو عاملی که تداعیات از اطلاعات گوناگون را در ذهن تماشاچیان تقویت می کنند، رابطه ای این اطلاعات با جزئیات زندگی فرد میزان سازگاری میان آنها در طول زمان است. تداعیات خاص از برنده مهرام و میزان پررنگی این تداعیات نه تنها به قدرت آنها، بلکه به موقعیت تأمل هر کدام نسبت به برنده مهرام بستگی دارد. به گفته کلر (۲۰۰۸) تجربیات شخصی

2. Swanson

3. Hoeffler

4. Mullin

1. Hyun & et all

همسو و با تحقیقات حسینی و همکاران (۱۳۹۱)، مولین و همکاران (۲۰۰۰) ناهم سو است.

بحث و نتیجه‌گیری

محصول، قلب ارزش ویژه برند است. مهرام باید با طراحی، تولید، بازاریابی، فروش و ارائه خدمات و محصولات خود به شیوه‌ای که بتواند تصویر مثبتی از برند آن‌ها ایجاد کند و تداعیات ذهنی قدرتمند، مطلوب و منحصر به فردی در ذهن مشتری‌ها بیافریند، احساسات و قضاوت‌های مطلوبی را در زمینه‌ی برند ایجاد کرده و بر این اساس سطح همنوایی با برند خود را در میان مشتریان بهبود ببخشد. تدوین راهبرد محصول در برگیرنده‌ی انتخاب مزایای ملموس و ناملموس آن، فعالیت‌های بازاریابی مطلوب مشتری‌ها و سرانجام برنامه‌ی بازاریابی است که بتواند مزایا را به مصرف کننده انتقال دهد. در این راستا برای اثر بخشی بیشتر حمایت مالی باید به ویژگی‌ها و سلایق و علایق مشتریان ورزشی خود نیز توجه ویژه‌ای داشته باشد. همواره در ذهن مشتری مجموعه‌ای از تداعیات از یک برند آمیخته می‌شوند. برخی دیگر به ویژگی‌های ظاهری یا انتزاعی آن مرتبط می‌شوند. کیفیت و ارزش ادراک شده در ایجاد تداعیات ذهنی از برند نقش موثری دارند و می‌توانند در اتخاذ تصمیمات مصرف کننده بسیار تأثیرگذار باشند.

به دلیل اهمیت چشم گیر مشتری‌های وفادار، بحث بازاریابی رابطه‌ای به عنوان یکی از اولویت‌های اصلی شرکت مهرام در حوزه‌ی برنده‌سازی مطرح می‌شود. در نتیجه تجربه واقعی مشتری‌ها از محصول و فعالیت‌های بازاریابی پس از فروش، در ایجاد ارزش ویژه برند از دیدگاه مشتری‌ها نقش بسزایی دارد. شرکتی که در ایجاد ارزش ویژه برند موفق‌تر از رقبا عمل می‌کنند با طی کردن گام‌های اساسی به این اطمینان دست می‌یابند که به درستی مشتری‌های خود را می‌شناسند و شیوه‌ی ارائه برترین ارزش در مراحل پیش از خرید، در حین خرید و پس از خرید را

پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی، سال چهارم، شماره ۲، پاییز ۱۳۹۴)، هافلر و کلر^۱ (۲۰۰۳)، اوریلی و همکاران (۲۰۰۸) و کو و همکاران (۲۰۰۸) و میناگهان (۲۰۱۱) هم‌سو است. احساسات نسبت به برند مهرام می‌تواند با احساسات تجربی آغاز گردد مثل؛ گرمی، سرگرمی، شور و برانگیختگی و در ادامه با احساسات درونی مثل؛ امنیت، پذیرش اجتماعی و احترام به خود ختم می‌شود. بسیاری از تحقیقات مثل دیز (۲۰۰۴)، مشتریان نسبت به تیم حامی حس خوشایندی دارند و این حس خوشایند در قصد خرید آن‌ها تاثیرگذار است. در پژوهش حاضر نیز تماشاچیان احساسات تجربی و درونی خوبی نسبت به حامی داشتند، این نتیجه دلیل حمایت چند ساله مهرام از تیم بسکتبال است. نتایج تحقیق با نتایج کلر (۱۹۹۸)، کلر (۲۰۰۱)، کو و همکاران (۲۰۰۸)، کرونوول (۲۰۰۶)، اوریلی و همکاران (۲۰۰۸)، هم‌سو و با تحقیق هیون و همکاران (۲۰۰۶) ناهم سو است، علت این ناهم سویی، دوره‌ی کمتر حمایت مالی در دو تحقیق است. تحقیق هیون تنها تاثیر حمایت مالی از یک رویداد را بررسی کرده است، حال آنکه مهرام چندین دوره لیگ برتر بسکتبال حامی تیم بسکتبال بوده است.

تکرار، قابلیت شناسایی را برای مشتری‌ها افزایش می‌دهد، اما بهبود یادآوری برند نیازمند ایجاد پیوند میان برند با سایر جزئیات مربوط به مصرف یا خرید در حافظه فرد است. شعار یا طنین می‌تواند به سادگی برند را با اشارات مناسب، به ذهن مصرف کننده نزدیک کند این مسئله روی جایگاه برند تاثیر می‌گذارد و به ایجاد تصویری مثبت منجر می‌شود. همنوایی با برند مهرام، نظم مشخصی را در فعالیت‌های شرکت می‌طلبد و با تاکید شرکت بر وفاداری رفتاری به عنوان نقطه شروع، آغاز و با ایجاد حس تعلق به انجمن در مشتری‌ها است. نتایج تحقیق با نتایج آتیگان (۲۰۰۶)، گرونوول (۲۰۰۶)، اوریلی و همکاران (۲۰۰۸)، کو و همکاران (۲۰۰۸) و بنار و همکاران (۱۳۸۸)

اثر حمایت مالی بر ارزش ویژه برنده مبتنی بر مشتری مهرام (مطالعه موردي: تماشچیان مسابقات تیم بسکتبال مهرام) به خوبی در ک می‌کنند. این مهم همواره با ایجاد ارتباط موفق با مشتریان حاصل خواهد شد. همچنین مهرام می‌تواند ۶ عامل ارزش ویژه برنده را در مشتریان غیر ورزشی خود اندازه گیری کند و با مقایسه نتیجه آن با نتایج پژوهش حاضر به راهکارهای جدید دست یابد نتایج این پژوهش برای دیگر شرکت‌های سرمایه‌گذار در حوزه ورزش، دستاورد بزرگی دارد. تمامی حامیان ملی می‌توانند با بررسی ارزش ویژه برنده خود به نتایج حمایت مالی دست یابند.

منابع

- بنار ، نوشین و رمضانی نژاد ، رحیم و خیری ، محمد و کاظم نژاد ، انوشیروان و ملک اخلاق ، اسماعیل . (۱۳۸۸) . " طراحی الگوی تصمیم گیری حمایت ورزشی " . خلاصه مقالات هفتمین همایش بین المللی تربیت بدنی و علوم ورزشی. تهران: پژوهشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی ۲۱-۲۵ .
- جلالی فراهانی، مجید (۱۳۹۲) . " تاثیر عناصر آمیخته بازاریابی بر ارزش ویژه برنده در خدمات ورزشی " . نشریه پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی، دوره ۲، ۶(۲)، ۲۰-۱۱ .
- سلطان حسینی، محمد و علی دوست، ابراهیم و شعبانی بهار، غلامرضا و رجبی، مالک / (۱۳۹۱) . " بررسی دیدگاه مدیران شرکت‌های خصوصی درباره حمایت مالی از ورزش " . فصل نامه می‌دانشگاه مدیریت ورزشی، (۱۲)، ۳۶-۲۳ .
- عامری، میرحسن و مجرم زاده، مهرداد و بشیری، مهدی و هادی، حمدالله. (۱۳۸۹) . " بررسی عناصر حمایت مالی از عناصر بازاریابی ورزشی " . فصلنامه المپیک، ۴، ۵۲(۴)، ۱۳۸-۱۱۱ .
- عشقی، کامران. (۱۳۸۸) . " بررسی اثربخشی حمایت مالی ورزشی sport sponsorship در میان طرفداران فوتبال " ، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران، دانشکده مدیریت .
- فائد، علیرضا (۱۳۸۶) . " ارزیابی استراتژیک حمایت‌های ورزشی به عنوان ابزار ارتباط بازاریابی در صنعت الکترونیک ایران " . پایان نامه کارشناسی ارشد دوره مشترک بازاریابی و تجارت الکترونیک، دانشگاه تربیت مدرس و تکنولوژی لولنا .
- قیامی راد، امیر و محروم زاده، مهرداد. (۱۳۸۸) . " بررسی راهکارهای بازاریابی برای ترویج و توسعه رشته‌های ورزشی در ایران " . فصل نامه علمی پژوهشی حرکت، ۱۷۵-۳۹ .
- نایگل پوپ، پوپت تورگو (۱۳۹۱) . " بازاریابی ورزش و رویداد. (ترجمه محمد خیری، فرشاد تجاری) " . تهران: سمت ۲۰-۲۲ .
- Aaker, D.A. (1991), *Managing Brand Equity*.The Free Press, New York, NY. 49-52.
- Amis, J., Pant, N. & Slack, T. (1997) Achieving a sustainable competitive advantage: a resource based view of sport sponsorship, *Journal of Sport Management* 11, 80-96.
- Atilgan, E., A. Safak, A. and Serkan. (2005). Determinants of the Brand Equity: A Verification -Approach in the Beverage Industry in Turkey. *Marketing Intelligence and Planning*, 23(3), 237-248.
- Cornwell, T.B., Humphreys, M.S., Maguire, A.M., Weeks, C.S. & Tellegen, C.L. (2006) Sponsorship-linked marketing: the role of articulation in memory. *Journal of Consumer Research*, 33(3), 312-321.
- Dezz, N (2004). Sponsorship effectivenessmeasurement scale in sport. *European Journal of Marketing*, 33 (4/3), 291-313.
- Hyun,D., Vetter,D., & Lee,J, K.. (2006) .The Influence of Service Quality Factors on Customer Satisfaction and Repurchase Intention in Korean Profetional Basketball League International. *Jorunal of Applied Sports Sciences*, Vol. 18,No 1, 39-38.
- Hoeffler, S. & Keller, K.L. (2003). The marketing advantages of strong brands. *Journal of Brand Management*, 10(6), 421-445.

- Gwinner, K. and Eaton, J. (1999), Building brand image through event sponsorship: the role of image transfer, *Journal of Advertising*, Vol. 28 No. 4, pp. 47-57.
- Gwinner, K. & Swanson, S. (2003). A model of fan identification: antecedents and sponsorship outcomes. *Journal of Services Marketing*, 17(3), 94-275.
- Keller, K.L. (2003), *Strategic Brand Management: Building, Measuring and Managing Brand Equity* , 2nd ed., Prentice-Hall, Englewood Cliffs, NJ
- Keller, K.L. (1993). Conceptualizing, measuring, managing customer-based brand equity. *Journal of Marketing*, 57(1), 1–22.
- Keller, K. L. (1998), Conceptualising, Measuring and Managing Cutomer- Based Brand Equity, *Journal Marketing*, Vol. 57, January.
- Keller, K. L. (2008), *Strategic Brand Management-Building, Measurig, and Managing Brand Equity* (3rd ed.,) . United States: PEARSON – Prentice Hall.
- Ko, Y.J., Kim, K., Claussen, C.L & Kim, T.H (2008). The effects of sport involvement, sponsor awareness and corporate image on intention to purchase sponsors' products. *International Journal of Sports Marketing & Sponsorship*, 9(2), 79-94.
- Madrigal, R. (2001). Social identity effects in a belief-attitude-intentions hierarchy: Implications for corporate sponsorship. *Psychology & Marketing*, 18 (2), 145-165.
- Meenaghan, T. (2001) .The role of sponsorship in the marketing communications mix. *International Journal of Advertising*, 10(1), 35–47.
- Meenaghan T. & Shipley D. (1999) Media effect in commercial sponsorship. *European Journal of Marketing*, 33(3/4), 328–347.
- Meenaghan, T. (2011). Mind the gap in sponsorship measurement. *Admap*, February 2011, pp. 34-36.
- Mullin, B., Hardy, S., & Sutton, W. (2000). Sport Marketing. Champaign, IL: Human Kinetics.10-12.
- O'Reilly, N & Foster, G (2008). Risk management in sport sponsorship : application to human mortality risk . *International journal of sport marketing & sponsorship* . 11, 66- 88.
- Stotlar, D. (2005). Developing successful sport sponsorship plans (2nd Ed). Morgantown, WV: Fitness Information Technology .201-203.
- Tinsley, H.E.A. and Brown, S.D. (2000).*Handbook of Applied Multivariate Statistics and Mathematical Modeling*. Academic Press.98-100.
- Yong, J & Kyoungate, K. (2008). The effect of sport involvement, sponsor awareness & corporate image on intention to urchase sponsor's prouducts. *International Journal of sport* . 20-34.

The Effect of Sponsorship on Sponsor Customer based- Brand Equity

Case Study: Mahram basketball team spectator) (matches

Tahere Sifi Salami^{1*}, Noushin Esfahani², Habib Honari³

((Received: 2 July 2014

Accepted: 10 Junuary 2014)

Abstract

Sport environments to advertise goods and services are the most appropriate environments. On one hand, sport has very contact and other various media are very interested in activities in sport. For this reason, many investors are interested in investing in this environment, but whether this activity was effective or not , the answer to the question will continue presence venture capital. The purposes of this study were to determine the effectiveness of sponsorship on Mahram brand equity as sport sponsorship. The method of research was correlation- survey conducted. The population sample consisted of 272 fans of Mahram basketball team matchs in the Premier League 1391. Research tool was researcher made questionnaire with 69 closed questions. Cronbach's alpha reliability test was up to 0/92 . In this study sponsorship has a significant effect on 6 factors that predicting customer based on brand equity (CBBE). The 6 factors are, salience, brand image, performance ,judgment ,feeling and resonance that have a direct effect on brand equity. The binomial test status and financial support to all elements of each factor has a significant effect . Mahram sponsorship has a positive effect on customer-based brand equity. So that the current stuation mahram brand equity, Mahram managers are able to adopt proper policies to promote their brand.

Keywords

salience, brand image, performance ,judgment ,feeling , resonance

---

1.M.A. in Sport Management, Alzahra University, (Corresponding Author)
2.Ph.d., Assistant Professor in Sport Management, Alzahra University
3.Associate Orofessor in Sport Management, Alameh Tabatabae

Email:t.seifi1989@yahoo.com